

Deset nejzávažnějších předvolebních omylů

- editor007 | 7. června 2024

EU: Ve vyhoceném čase předvolebním zaznívá opět spousta názorů, tvrzení, vymezení a doporučení. S některými z nich ale nemohu souhlasit. A dokonce natolik, že považuji za správné, napsat proč a z jakých důvodů.

Jsem technik a programátor. To znamená, že věci mi musí dávat smysl. Jinak zpravidla nefungují. A pokud něco tvrdím, musí to být podloženo hmatatelnou evidencí, že je tomu tak. Nebo přinejmenším, že tomu nemůže být naopak. Je zvláštní, že zrovna u voleb, kde jde z masarykovského hlediska v demokracii o všechno, existuje takové kvantum tezí a argumentačních klamů, které jsou ve svém důsledku vyloženě škodlivé. Volby mají být svátkem v rozhodování občanů a jsou jednou z posledních svobod, která nám zatím nebyla, vyjma zásahu Ústavního soudu do načítací klauzule, okleštěna. A tak jsem se rozhodl ty nejzávažnější omyly shrnout a rozebrat do detailu.

Omyl první, popírání smyslu voleb

Popírání smyslu voleb jako takových je tvrzení, které nejlépe vystihuje citát „kdyby volby mohly cokoli změnit, volit by nás nenechali“. Bývá připisován Marku Twainovi, ale nepodařilo se mi dohledat jakýkoli důkaz, že by zmíněnou větu napsal. Byl kritickým satirikem v dobách vrcholící krásné epochy, a je možné, že podobný výrok pronesl ústně, pro pobavení posluchačů, ale existují dohledatelné písemné prameny, kde volby naopak velebí. Každopádně, pokud má někdo pocit, že volby nezmění nic, měl by si lépe všimnout vývoje po těch posledních, parlamentních. Skutečně není vládnutí pětkoalice jejich přímým důsledkem? Dějala by jiná vláda přesně totéž? Dle mého názoru i zkušenosti nikoliv, a tudíž jsem empiricky přesvědčen, že volby věci prokazatelně mění. A pokud se jich volič odmítá účastnit, nechává o nich rozhodovat jiné, typicky ku svému neprospěchu.

Omyl druhý, zpochybňování sčítání hlasů

Pochyby jsou zcela v pořádku, pokud jde o kontrolu výsledků a objasňování nesrovnalostí. Ale určitě nelze tvrdit, že by „sčítání hlasů bylo stejně podvodem“. Sem už moc zaujatých médií, neziskovek a vládních propagandistů nesahá. Doporučuji každému seznámit se s tabulkami, které najdete na stránkách Českého statistického úřadu, provozovaných pod zvláštní doménou volby.cz. Obsahují celkové i dílčí výsledky, od celostátních, po krajské, přebírací místa, obce a jejich volební okrsky. Správnost je tedy snadno kontrolovatelná, a to pouhým sčítáním jednotlivých výsledků na jejich cestě od volební komise výše. Jedinou sumou, kterou takto nelze ověřit, je samotný výsledek v rámci okrsku, ale ten může přepočítat volební komise, případně napadnout občané, kteří daný subjekt volili, a čísla jim nesouhlasí. V tom mém bylo při minulých eurovolbách odevzdáno pouhých 407 obálek, což je spočítatelné za půl hodiny. Pokud máte o procesu důvodné pochybnosti, můžete je vznést u člena volební komise, delegovaného vaším subjektem, nebo se jím nechte nanominovat do volební komise rovnou. Můžete si pak vše na místě ověřit, a ještě si vyděláte kapesné okolo dvou tisíc.

Omyl třetí, morální čistota kandidátů

Morální profily kandidátů bývají takové, jaké jsou. Nemá cenu donekonečna připomínat Honzákův výrok o „politice plné psychopatů“, nebo kdo co kde napsal či pronesl. Do politiky nechodí Mirkové Dušínové, ale lidé, kteří mají chuť, čas a energii něco měnit. Ti mají za sebou obvykle i řadu kontroverzí, přešlapů a omylů. A také protivníků, které na své cestě potkali a porazili. Nenajdete kandidáta, který by byl bez poskvrnky. Pokud ano, bude pravděpodobně servilní a nekonfliktní

natolik, že za své voliče nemá šanci cokoli prosadit. Z historie víme, že ti nejúspěšnější zpravidla žádnými vzory ctností nebývali, a tak je i zbytečné zužovat výběr do jakéhokoli pomyslného rybníčku nekanonizované svatosti. Při práci se člověk ušpiní, ať už jde o vymetání komína, malování bytu nebo politickou činnost. A čistého kominíka nebo malíře bez cákance byste asi na práci nechtěli. Tak proč si klást podobné podmínky u těch, co za nás mají někde něco vybojovat.

Omyl čtvrtý, stálé volební preference

Preference bývají určovány na základě předvolebních průzkumů. Ačkoliv se může zdát, že se „v podstatě od minulých voleb nezměnily“, nic z toho nevyplývá. Není pravda, že by podobná procenta jako u voleb minulých znamenala i stejné rozložení sil. Vítězí většina, a tu definují pouhé desetiny procent. A ty závisí jak na ochotě respondentů sdělovat své skutečné favority, tak vůli k volbám přijít. I kdyby byly průzkumy přesné a jejich predikce o řád spolehlivější, jsme v situaci, kdy je společnost rozdělena na dvě takřka stejné poloviny, a jakákoli chyba může být přesně tím jazýčkem na vahách, který o výsledku rozhodne. Minulé parlamentní volby, kdy utrpěla narychlo slepená pětikoalice volební vítězství a republika třetí rok úpí pod důsledky její vlády, by měly být mementem. Preference tento výsledek zrovna neslibovaly, stejně jako milion propadlých hlasů. Volby v USA byly rovněž na hraně. Jde o systém s mnoha vlivovými faktory a jeho výsledek nelze jednoduše předjímat.

Omyl pátý, očekávaná volební neúčast

Očekávaná volební neúčast je hloupou domněnkou, že „k volbám stejně nakonec nikdo nepůjde, a tak tam nemusím také“. Málokteré tvrzení je tak nejapné, jako zrovna toto. Volby už nejsou demonstrací kolektivní povinnosti, nežijeme v socialismu. V situaci, kdy je volební účast nízká, by měl informovaný volič naopak zajásat, protože tím síla jeho hlasu úměrně vzroste. A je tedy naopak důvodem, proč k volbám jít, a situace náležitě využít. Jde tedy o naprosté nepochopení principu, současné situace i účelu voleb samotných. Jediné, čím se lze utěšovat je, že neúčast takto uvažujícího voliče je pozitivem. Pokud nechápe ani tak základní mechanismus, jako poměrný volební systém, lze se důvodně domnívat, že ani jeho volba by příliš informovanou nebyla. Takže vlastně ano. Vy, co toto tvrdíte a zmíněnému principu věříte, zůstaňte klidně doma. Sílu vašeho hlasu milerádi využijí jiní, chytřejší.

Omyl šestý, podpásová mediální manipulace

Mnoho voličů hodnotí kandidáta na základě vystoupení v médiích. Pokud „neustál útoky moderátora a nedokázal usadit svého oponenta“, pro politiku se podle nich nehodí. Ve skutečnosti je politická práce svou povahou jiná než ta v médiích, dokonce se obojí často vylučuje. Znam efektivně pracující politiky, kteří mluvit na kameru neumí, a naopak hvězdy studií a plamenné rétory, co za dvacet let v politice nedokázali prakticky nic. Ale je zde ještě jedna věc. Moderátoři nevolí. To, že moderátorka stranicí oponentovi doslova popraví opozičního kandidáta, neznamená přeci vůbec nic. Hlasy do urny hází především divák a občan. A pokud se mu takový styl předvolební debaty zajídá, není nic jednoduššího, než se nastoleným sdělením prostě neřídít a na podobné pořady příště nekoukat. Případně kandidáta, který prokázal víc slušnosti a věcnosti než zavedená televizní hvězda, stejně podpořit. Už jenom proto, aby jim to nevyšlo. Moc médií stojí a padá s ochotou nechat se manipulovat a k tomu nás snad nikdo nenutí.

Omyl sedmý, pevné frakce Evropského parlamentu

Často se uvádí, že v Evropském parlamentu funguje hlasování na principu síly jednotlivých nadnárodních frakcí. A ty jsou dány výsledky voleb z velkých evropských států, proti nimž „jednotlivec z České republiky sám vůbec nic nezmuže“. To je sice za aktuální situace asi i faktem, ale nemusí to být pravda po volbách. Posun v politice nastává i na Západě, a budoucí frakce mohou

svým složením a hlasovací silou ještě překvapit. Vzestup konzervativních a vlastenecky euroskeptických stran je již nepřehlédnutelný a v rámci europarlamentu se mohou noví spojenci objevit hned po volbách, a v počtech, které progresivisty jemně řečeno příliš nepotěší.

Omyl osmý, na hlasování v EU nezáleží

Jde o oblíbené euroskeptické tvrzení, že se „v europarlamentu stejně o ničem pro nás důležitém nerozhoduje“, tradované zejména v první dekádě našeho členství v Unii. Ale nejpozději rok 2015, když už ne Evropská ústava a z ní odvozená Lisabonská smlouva, snad těmto fámám definitivně zatnul tipec. Naše legislativa podstupuje neustálý proces harmonizace s tou evropskou, a v našem parlamentu nemají jinou možnost, než zákony v takto nalinkované podobě odsouhlasit. V případě neschválení by pak vyvstala celá řada problémů, které zde působí jako tichý donucovací prostředek a tlak moci. Ano, jsou problémy, jako migrační a azylová politika, kde ani tyto pohrůžky nestačí, ale pak přebírá Evropská unie otěže již zcela otevřeně, a snaží se národní odpor zlomit silou. A to už pak podobné tvrzení zůstává jen coby relikv neskutečné naivity let minulých.

Omyl devátý, Unie je nereformovatelná

Unie je reformovatelná. Sice platí, že „kapři si sami rybník nevypustí“, ale osazenstvo rybníka určuje volič. A třeba Nigel Farage byl europoslancem za Jihovýchodní Anglii více než dvacet let, a ačkoli čelil v europarlamentu vrcholné nevráživosti, se svým Brexitem nakonec uspěl. Ve skutečnosti je to tak, že veškeré měkké totality nakonec rozhodly o svém finálním zrušení vlastními mechanismy a víceméně samy. Zkušenost z rozpadu Východního bloku ukazuje jasně, jak rychlý proces to může, po letech marné kritiky, v důsledku být. Žádná fikce nemůže trvat věčně a rozevírání nůzek mezi ideologickými vizemi a realitou nelze praktikovat donekonečna. A platí to i v případě EU.

Omyl desátý, voliči jsou hloupí

Dost často slýchám na margo tuzemských voličů, že s „tímhle materiálem se v České republice stejně nedá ničeho kloudného docílit“. Jde o defétistické tvrzení a elitářský nesmysl. Materiál, co se týče lidí a jejich názorů, stejně jako jejich sklonů k podléhání ideologiím, manipulacím a dobovým vlivům, je tu stále stejný. A po časech špatných přicházely i ty lepší. Stačilo k tomu, aby se volič probral z letargie a začal o skutečnosti, která je mu předkládána, kriticky smýšlet a pochybovat. Ano, je k tomu, u mnohých, potřeba silný a pádný důvod. Ale těch nám snad dala právě vládnoucí Pětikoalice víc než dost. A kdo si myslí, že lidé budou platit dobrovolně násobky stávajících daní a přicházet vleklou inflací o své úspory, jen aby ve třetí zemi dále pokračovala zbytečná válka a my byli náležitě ideologicky hodnotováni, tak se jednoduše mýlí.

[ZDROJ](#)